

Vragen en Antwoorden Cobra Museum

V 1. Waarom wil de gemeente niet garant staan voor een lening of zelf een lening verstrekken aan het Cobra Museum? Ook heeft het Cobra Museum meerdere scenario's aangereikt voor een aangepaste bedrijfsvoering. Waarom wordt daar niet op ingegaan?

A Er is geen vertrouwen meer in de gekozen aanpak/bedrijfsvoering van het museum. Het risico dat een lening niet kan worden terugbetaald of dat de gemeente voor (een deel van) het geleende bedrag wordt aangesproken is te groot. In de afgelopen jaren hebben er, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, meerdere gesprekken plaatsgevonden met de directie en het bestuur van het Cobra Museum. De door het Cobra Museum aangedragen verbeterplannen waren onvoldoende toekomstgericht en niet realistisch.

De gemeente heeft in 2021 door DSP een onderzoek laten uitvoeren naar de financiële en inhoudelijke positie en het toekomstperspectief van het Cobra Museum. In verschillende fases van het DSP-rapport is de risicovolle bedrijfsvoering, alsmede het beperkte maatschappelijke en bestuurlijke draagvlak van het museum onder de aandacht gebracht. Mogelijke oplossing zou de hechtere samenwerking/fusie tussen het Cobra Museum en Museum JAN zijn. Het Cobra Museum heeft geen gehoor gegeven aan de door DSP aangedragen oplossingsrichtingen.

De scenario's die het museum heeft aangereikt zijn onvoldoende onderbouwd. Daarnaast borduren ze grotendeels voort op dezelfde bedrijfsvoering. Van een geheel nieuwe aanpak die stabiel/levensvatbaarder is op de lange termijn is geen sprake, waarbij de ingeschatte bezoekersaantallen veelal niet overeenkwamen met de werkelijke aantallen bezoekers. De gemeente is er niet van overtuigd dat het museum in staat is de vanaf 2018 ingezette bedrijfsvoering opnieuw dusdanig te wijzigen dat wél van een bestendige koers kan worden gesproken. Op grond van de aangereikte informatie is het niet verstandig de organisatie in deze vorm te ondersteunen met de extra gevraagde incidentele en structurele bedragen.

Tot slot is het Cobra Museum een autonome stichting. De gemeente heeft geen formele positie om het Cobra Museum te dwingen om medewerking te verlenen aan bijvoorbeeld de verbetering van hun bedrijfsvoering. De gemeente kan daarnaast maar beperkte voorwaarden stellen aan subsidies, die moeten passen binnen de kaders van de Algemene wet bestuursrecht. Een lening en een garantstelling door de gemeente zijn vormen van subsidieverstrekking waarvoor dezelfde regelgeving van toepassing is als het verstrekken van een subsidie.

V 2. Wat gebeurt er in het geval van een reorganisatie dan wel faillissement met de werknemers en vrijwilligers van het museum?

A Wij vinden het belangrijk dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de medewerkers en vrijwilligers. Voor zover wij als gemeente hierin iets kunnen betekenen, zullen we dat doen. Oplossingen zoeken we in samenwerking met het museum.

V 3. Van wie is het gebouw waarin Cobra is gehuisvest en wie heeft daar zeggenschap over?

A Het gebouw is in eigendom en in het beheer van de gemeente. De gemeente kan bepalen wat er met het pand moet gebeuren indien het museum haar activiteiten staakt en de afspraken uit de huurovereenkomst niet meer kan nakomen, zoals het niet voldoen van de huurtermijnen.

V 4. Wat gebeurt er met het gebouw indien het museum dichtgaat?

A Het is te voorbarig om hier nu al iets over te zeggen.

V 5. Wat gebeurt er met de goodwill/de naam Cobra als het museum dichtgaat? En hoe gaat de gemeente daarmee om?

A Cobra is een autonome stichting en de gemeente heeft geen zeggenschap over de merknaam Cobra. Het gedachtegoed en de merknaam van Cobra omarmen we als gemeente. Zover onze bevoegdheden reiken, bestaat de intentie om het gedachtegoed en de merknaam aan de gemeente te blijven verbinden, dan wel in een andere vorm een plaats te geven.

V 6. Van wie is de collectie van het Cobra en wat gebeurt daarmee als het museum dichtgaat?

A De collectie wordt beheerd door en is in eigendom van de Stichting Collectie Cobra Museum. Deze stichting staat buiten de financiële problematiek van de stichting Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen. De collectiestichting heeft de vrijheid om ervoor te zorgen dat de collectie in Nederland voor het publiek toegankelijk blijft. Het museum heeft acht werken in bruikleen die eigendom zijn van de gemeente. Bij een eventueel faillissement blijven deze eigendom van de gemeente.

V 7. Hebben zich binnen de gemeente identieke situaties voorgedaan?

A Nee, er hebben zich binnen de gemeente geen identieke situaties voorgedaan.

V 8. Het Cobra Museum hanteert de argumentatie dat de gemeente onvoldoende heeft bijgedragen in vergelijking tot andere musea waar de verhouding 40% - 60% gemeentelijke subsidie vs eigen inkomsten betreft. Wat is het standpunt van de gemeente?

A De gemeente begrijpt het argument van het museum, maar die is gezien de huidige financiële situatie niet relevant. De 40-60 verhouding is geen wettelijke plicht of regel. Waar het hier om gaat zijn de prestatie-indicatoren die het museum zelf voorlegt aan de gemeente en dat zijn begroting en prognoses en als verantwoording de jaarrekening. Daaruit blijkt dat het museum jaar op jaar niet in staat is om de eigen beoogde resultaten te realiseren. Het museum is daardoor niet in staat gebleken de eigen bedrijfsvoering op orde te krijgen.

Bovendien heeft het Cobra Museum nooit eerder een aanvraag gedaan voor een verhoging van de subsidie. Met het oog op de riskante bedrijfsvoering en de huidige financiële situatie is het niet verantwoord de subsidie nu te verhogen.

Het museum heeft zich altijd nationaal en internationaal willen profileren en niet lokaal. Voor een gemeente is een percentage van circa 50 procent om die reden voldoende, mede omdat er voor een (inter)nationaal georiënteerd museum mogelijkheden zijn om subsidies bij het Rijk of de EU aan te vragen.

De afgelopen periode heeft het Cobra Museum samen met de gemeente initiatieven ontplooid om het museum toegankelijker te maken voor de Amstelveense gemeenschap. Deze initiatieven zijn heel mooi, maar onvoldoende om voor de lange termijn het museum uit de financiële problemen te halen. Het feit blijft dat er geen toekomstgericht verbeterplan ligt.

V 9. Heeft de gemeente een verantwoordelijkheid richting andere schuldeisers?

A Nee.

V 10. Waarom heeft de gemeente niet eerder ingegrepen?

- A Van 2007 tot 1 juli 2020 werd de museumstichting door de gemeente ondersteund op grond van een privaatrechtelijke overeenkomst. Deze overeenkomst kon de gemeente tussentijds niet openbreken. In 2018 leidde de neerwaartse financiële trend van het Cobra Museum tot intensieve gesprekken met de gemeente om de bedrijfsvoering te verbeteren. Het museum slaagde er echter niet in om een overtuigend meerjarenplan op te stellen. In 2020 greep de gemeente in en herzag het college de langdurige subsidierelatie met het museum en startte het 'Toekomst Cobra Museum'-plan om de financiële positie en toekomst van het museum te onderzoeken.

Aansluitend beëindigde het college op 11 mei 2021 de subsidie aan het Cobra Museum per 1 januari 2024 wegens gebrek aan een overtuigend meerjarenplan en vanwege de invoering van een nieuw meerjarig subsidiesysteem vanaf 2024. Dit nieuwe meerjarige subsidiesysteem maakt het voortaan mogelijk om subsidierelaties te herzien. De gemeente kon de beëindiging van de subsidierelatie niet eerder in laten gaan, daar het op grond van de Algemene wet bestuursrecht het museum een redelijk termijn heeft te geven om te anticiperen op het wegvallen van de gemeentelijke subsidie. Het museum diende een bezwaarschrift in, maar dit werd afgewezen.

- V 11. Het Cobra Museum draagt ook bij aan de economische aantrekkingskracht van de gemeente Amstelveen en tentoonstellingen, zoals de Frida Kahlo in 2021, zorgen voor aanvullende inkomsten voor de ondernemers in stad. Waarom wil de gemeente desondanks het museum op de lange termijn niet meer ondersteunen?

- A Dit soort internationale tentoonstellingen zijn belangrijk voor een stad en de intentie van de gemeente zal zijn om het gedachtegoed van Cobra te behouden voor Amstelveen. Indien er sprake is van een faillissement van het museum moet gekeken worden in welke vorm dit voortgezet kan worden. Mocht in het geval van een faillissement de subsidie van 1,2 miljoen euro vrijvallen binnen de cultuurbegroting, dan is het aan de gemeenteraad om te bepalen hoe dit besteed gaat worden.